

C-408/23. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2023. július 4.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Oberlandesgericht Köln (Németország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. június 27.

Felperes:

ügyvéd és közjegyző

Alperes:

a hammi regionális felsőbbíróság elnöke

Oberlandesgericht Köln

Végzés

Az

egy észak-rajna-vesztfáliai ügyvéd és közjegyző

felperes

[omissis]

és

a hammi regionális felsőbbíróság elnöke, [omissis] 59065 Hamm,

alperes

között folyamatban lévő közigazgatási jogi közjegyzői ügyben az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbbíróság, Németország) közjegyzői ügyekben eljáró tanácsa [omissis]

2023. június 27-én

a következő végzést hozta:

I. A bíróság az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti az Európai Unió Bírósága elé:

1) Úgy kell-e értelmezni az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkét és a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdését, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely kötelező jelleggel előírja, hogy nem nevezhető ki első alkalommal ügyvéd-közjegyzővé az a személy, aki a közjegyzői álláshely betöltésére irányuló pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejártakor betöltötte 60. életévét, mégpedig akkor sem, ha több álláshelynek betöltetlenül kell maradnia, mert azon helyi bírósági illetékességi területen, amelyen a pályázati eljárást lefolytatták, nincsenek alkalmas fiatalabb pályázók, más helyi bírósági illetékességi területről érkező pályázók pedig nem pályázhatnak?

2) Igenlő választ kell-e adni az első kérdésre akkor, ha várható, hogy a következő évben ugyanazon a helyi bírósági illetékességi területen megint nem sikerül több meghirdetett ügyvéd-közjegyzői álláshelyet betölteni 60 év alatti alkalmas pályázókkal?

3) Igenlő választ kell-e adni az első kérdésre legalábbis azért, mert ezenkívül várható, hogy más, a nagyvárosokon kívüli helyi bírósági illetékességi területeken is megint nem sikerül majd az összes meghirdetett ügyvéd-közjegyzői álláshelyet betölteni 60 év alatti alkalmas pályázókkal?

4) Nem valósul meg az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének és a 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikke (1) bekezdésének megsértése, ha valamely helyi bírósági illetékességi területen biztosított a közjegyzői szolgáltatásokkal való ellátás, jóllehet egy 60 év feletti pályázót kizárólag életkora miatt nem neveztek ki ügyvéd-közjegyzővé, és több álláshely betöltetlen maradt?

II. A bíróság az eljárást felfüggeszti.

Indokolás

A. Az alapügy tárgya és tényállása

- 1 A felperes ügyvéd-közjegyzői álláshelyre pályázik azon a helyi bírósági illetékességi területen, amelyen több mint 3 éve ügyvédi tevékenységet folytat. Pályázatát elutasították, mert a pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejártakor 60 évnél idősebb volt. Minden egyéb feltételnek megfelel ahhoz, hogy a helyi bírósági illetékességi területen ügyvéd-közjegyzői engedélyt kapjon. Letette különösen a közjegyzői tisztség betöltéséhez szükséges ügyvédi szakvizsgát. A

felperes már 2017-ben is pályázott egy meghirdetett közjegyzői álláshelyre ugyanazon az illetékességi területen. Pályázatát annak idején is elutasították, mert a felperes már betöltötte 60. életévét. Az ezzel szemben indított keresetet mind az eljáró bírósági tanács (2 VA [Not] 8/17), mind a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország) (NotZ [Brfg] 7/18) elutasította.

- 2 A közjegyzői álláshelyek száma egy adott helyi bírósági illetékességi területen a közjegyzői szolgáltatások iránti igényhez igazodik a megfelelő korstruktúra fenntartása mellett (a [Bundesnotarordnung] [a közjegyzőkről szóló szövetségi törvény, a továbbiakban: BNotO] 4. §-a). 2022-ben a szóban forgó helyi bírósági illetékességi területen összesen négy álláshelyet hirdettek meg. Csak egy álláshelyet töltöttek be. A többi álláshely pályázók hiányában betöltetlen maradt.
- 3 E helyi bírósági illetékességi területen az ügyvéd-közjegyzői kinevezés feltételeinek megfelelő, elegendő pályázó hiányában várhatóan a jövőben sem lesz betölthető az összes álláshely. 2023-ban 5 közjegyzői álláshely meghirdetésére került sor a szóban forgó helyi bírósági illetékességi területen. Az ügyvéd-közjegyzői kinevezés feltételét képező letett ügyvédi szakvizsgákra (a BNotO 5b. §-a (1) bekezdésének 3. pontja) vonatkozó információk alapján ezen álláshelyek közül 3 valószínűleg nem tölthető be pályázók hiányában. Az alperes illetékességi területéhez tartozó összes olyan helyi bírósági illetékességi terület tekintetében, amelyekre ügyvéd-közjegyzőket kell kinevezni, a 2023-ban meghirdetett 69 álláshelyre előreláthatóan csak 39 pályázó jut majd. Németország egésze tekintetében szintén abból kell kiindulni, hogy a nagyvárosokon kívül hasonló mértékben maradnak betöltetlenül a közjegyzői álláshelyek. A meghirdetett közjegyzői álláshelyek betöltetlensége mindenesetre eddig még nem vezetett ahhoz, hogy a közjegyzői okiratba foglalásokra ne vagy csak jelentős késedelemmel kerülhetett volna sor.
- 4 Az ügyvéd-közjegyzői feladatokat az ügyvédek ügyvédi tevékenységük mellett látják el (a BNotO 3. §-ának (2) bekezdése). Főszabály szerint csak azon a helyi bírósági illetékességi területen pályázhatnak ügyvéd-közjegyzői álláshelyre, amelyen több mint 3 éve ügyvédi tevékenységet folytatnak (a BNotO 5b. §-a (1) bekezdésének 2. pontja). Közjegyzői tevékenységükért a közjegyzők díjat számítanak fel ügyfeleiknek. A közjegyzők nem részesülnek állami juttatásban. A kinevezett ügyvéd-közjegyző tisztsége megszűnik 70. életévének betöltésével (a BNotO 48a. §-a); e rendelkezés érvényessége jelenleg a Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) előtt folyamatban lévő fellebbezési eljárás (NotZ [Brfg] 4/22) tárgyát képezi.
- 5 A felperes keresetet indított az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság) előtt ügyvéd-közjegyzői kinevezésének az alperes általi megtagadásával szemben, és azt kéri, hogy az eljáró bíróság:

az alperes elutasító határozatának megváltoztatása mellett kötelezze az alperest a felperes ügyvéd-közjegyzői álláshely betöltésére irányuló

pályázatának az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbbíróság) jogi álláspontjának figyelembevétele mellett történő újbóli elbírálására.

6 Az alperes azt kéri, hogy az eljáró bíróság:

utasítsa el a keresetet.

B. A nemzeti jogi háttér

7 A [BNotO] 5b. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Ügyvéd-közjegyzővé csak az nevezhető ki, aki a pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejártakor:

1. legalább öt évig nem elhanyagolható mértékben ügyvédi tevékenységet folytatott különböző megbízók javára,
2. az 1. pont szerinti tevékenységet legalább három éve megszakítás nélkül folytatja a meghatározott illetékességi területen,
3. letette a [...] közjegyzői szakvizsgát, és
4. [...]”

8 A [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Aki a közjegyzői álláshely betöltésére irányuló pályázat benyújtására nyitva álló határidő lejártakor betöltötte 60. életévét, nem nevezhető ki első alkalommal közjegyzővé.”

9 E rendelkezés törvényi indokolása (BT-Drs. 11/6007, 10. o.) a következőképpen szól:

„A 60 éves felső korhatár bevezetése – tekintettel arra is, hogy a közjegyzői szakmába való beletanulás az életkor előrehaladtával egyre nehezebbé válik – a folytonosság érdekében a tisztségviselők gyakori cserélődésének elkerülését szolgálja. Ugyanakkor a közjegyzői szakma elöregedésének veszélyét is kiküszöböli.

Mivel a beletanulás szempontja nem játszik szerepet, ha egy volt közjegyző az újbóli kinevezését, illetve egy közjegyző egy másik helyre történő kinevezését kéri, a felső korhatár csak az első alkalommal történő kinevezésre vonatkozik.”

10 A [BNotO] 48a. §-a a következőképpen rendelkezik:

„A közjegyzők annak a hónapnak a végén érik el a korhatárt, amelyben betöltik a hetvenedik életévüket.”

- 11 A Bundesgerichtshof (szövetségi legfelsőbb bíróság) által a szintén már a felperest érintő jogvitában hozott 2019. május 27-i ítélet (NotZ [Brfg] 7/18) összefoglalója többek között az alábbi két pontot tartalmazza a [BNotO] 6. §-a (1) bekezdésének második mondatával kapcsolatban, amelynek szövege megegyezik a [BNotO] jelenlegi 5. §-ának (4) bekezdésével:

„2. A BNotO 6. §-a (1) bekezdésének második mondata nem biztosít mérlegelési jogkört az igazságügyi igazgatási szervek számára; főszabály szerint nem mellőzhetik a korhatár alkalmazását a pályázó személyéhez kapcsolódó sajátosságok miatt.

3. A BNotO 6. §-a (1) bekezdésének második mondata szerinti korhatár nem minősül a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv (EK HL L 303/16.) 1. cikke alapján tiltott hátrányos megkülönböztetésnek. E korhatár a hátrányos megkülönböztetésnek az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének (1) bekezdéséből eredő tilalmát sem sérti (az eljáró bírósági tanács 2007. november 26-i végzésének [NotZ 23/07, BGHZ 174, 273, 29. és azt követő pontok] folytatása).”

C. Az előzetes döntéshozatalra utalás indoka és relevancia

- 12 A [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése szerinti, az első alkalommal történő ügyvéd-közjegyzői kinevezésre vonatkozó 60 éves korhatár miatt az Oberlandesgericht Köln (kölni regionális felsőbíróság) nem adhat helyt a felperes kereseti kérelmének, és nem kötelezheti az alperest arra, hogy újból bírálja el a felperes pályázatát, és ne utasítsa el a pályázatot a felperes életkora miatt. A rendelkezés nem biztosít mérlegelési jogkört a bíróság számára, és nem tesz lehetővé kivételt. Ha az Európai Unió Bíróságának határozata alapján nem állapítható meg egyértelműen, hogy a [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése ellentétes az uniós joggal, akkor a felperes keresetét szükségszerűen el kell utasítani.
- 13 Az Európai Unió Bíróságának 2021. június 3-i Ministero della Giustizia (Közjegyzők) ítéletére (C-914/19) tekintettel kétségek állnak fenn azzal kapcsolatban, hogy a [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése szerinti, az első alkalommal történő ügyvéd-közjegyzői kinevezésre vonatkozó korhatár összhangban áll az Európai Unió Alapjogi Chartájának 21. cikkével és a 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével, mert az még abban az esetben sem tesz lehetővé kivételt, ha több álláshely sem tölthető be a korhatár alatti pályázóval. Emiatt az első alkalommal történő ügyvéd-közjegyzői kinevezésre vonatkozó német korhatár is túlmehet a generációs megújulás és a fiatalítás elősegítésére irányuló jogszerű cél elérése érdekében megengedett mértéken.
- 14 Mivel azonban a [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése szerinti, az első alkalommal történő ügyvéd-közjegyzői kinevezésre vonatkozó 60 éves korhatár viszonylag

magas, és csak 10 szolgálati év marad a 70. életév eléréséig, amelynek betöltését követően le kell mondani a tisztségről, a kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint annak lehetősége is fennáll, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartája 21. cikkének és a 2000/78/EK irányelv 6. cikke (1) bekezdésének értelmezése alapján a [BNotO] 5. §-ának (4) bekezdése összhangban áll a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni uniós jogi védelemmel.

[omissis]

MUNKADOKUMENTUM